

Úvodem k bloku textů ke 40. výročí založení Sociologického ústavu AV ČR

V roce 2005 uplynulo 40 let od založení Sociologického ústavu Československé akademie věd, předchůdce dnešního Sociologického ústavu Akademie věd České republiky. Dne 12. prosince 2005 se za účasti širokého okruhu osobností reprezentujících současnou českou a slovenskou sociologii, hlavní domácí sociologické instituce, vedení Akademie věd České republiky i širší vědeckou komunitu konalo v Praze slavnostní shromáždění k připomenutí této významné události. Jubilejní shromáždění Sociologického ústavu se stalo podnětem pro vznik textů, které přináší tato rubrika. Úvodní příspěvek současné ředitelky Sociologického ústavu PhDr. Marie Čermákové, díky jejíž iniciativě se slavnostní setkání uskutečnilo, nastoluje tři základní témata, kterých se nevyhnutelně musí dotknout a dotýkají i následující texty: význam odkazu Sociologického ústavu 60. let pro současnost, bilance činnosti obnoveného Sociologického ústavu a výzvy, kterým ústav bude čelit v nejbližší budoucnosti. Následující příspěvek pochází od autora, který je oprávněn se ke vzniku Sociologického ústavu ČSAV vyjadřovat jako málokdo jiný vzhledem k roli, kterou sehrál během příprav jeho schválení a oficiálního založení. Doc. PhDr. Pavel Machonin, CSc. se zamýšlí nad společenským a politickým kontextem vzniku a působení Sociologického ústavu ČSAV od roku 1965 až do jeho likvidace jako nezávislé vědecké instituce na počátku normalizace v roce 1970. Příspěvek Marka Skovajsy, Ph.D. podává doplňující informace o načasování vzniku Sociologického ústavu v roce 1965 a o aktivitách obnoveného ústavu po roce 1989.

V další části bloku Dokumenty přetiskujeme některé z projevů přednesených během prosincového slavnostního shromáždění. Jejich autory jsou: prof. PhDr. Jiří Musil, CSc., první ředitel obnoveného Sociologického ústavu po roce 1989 (ve funkci v letech 1990-1993); druhý polistopadový ředitel Sociologického ústavu JUDr. Michal Illner (ředitelem v letech 1993-2001); PhDr. Magdaléna Piscová, CSc., pověřená ředitelka Sociologického ústavu Slovenské akademie věd; PhDr. Oto Sedláček, CSc., vedoucí vědecký pracovník Sociologického ústavu ČSAV na konci 60. let; prof. PhDr. Miloslav Petrusek, CSc., zakladatel Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, na konci 80. let krátce zaměstnanec sociologické sekce Ústavu pro filozofii a sociologii ČSAV.

K jedinečné atmosféře slavnostního setkání ke 40. výročí založení Sociologického ústavu přispěli svými projevy a přítomností další vzácní hosté jako předseda Akademie věd České republiky prof. RNDr. Václav Pačes, DrSc. a předchozí předsedkyně Akademie věd prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. Zmínku si bezpochyby zaslouží také ostatní řečníci z řad členů české a slovenské sociologické obce: bývalý ředitel Sociologického ústavu Slovenské akademie věd a nynější člen jeho ústavní rady Mgr. Lubomír Faltán, CSc.; vedoucí katedry sociologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc.; a představitel nejmladší generace vědeckých pracovníků dnešního Sociologického ústavu PhDr. Tomáš Lebeda, Ph.D.

ms